

นิทานสุภาษิตจีน (57)

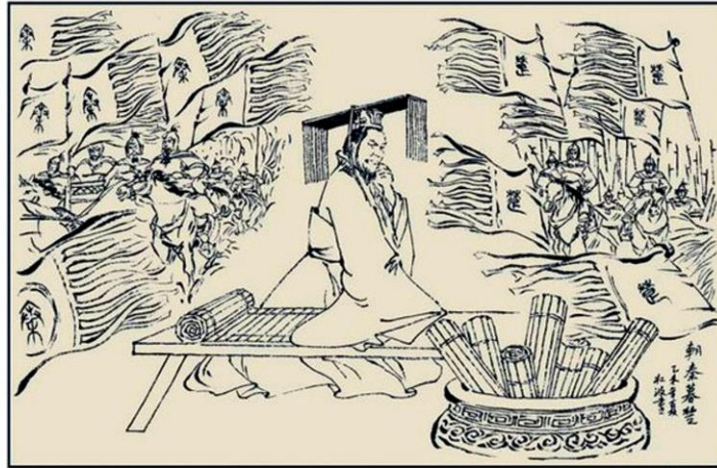
成语故事 (五十七)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในครั้งนี้คือ 朝秦暮楚 (zhāo qín mù chǔ จาว ฉิน มู่ ฉู่) ตอนเช้าญาติกับรัฐฉินตกเย็นญาติกับรัฐฉู่ โดย คำว่า朝 (zhāo จา) แปลว่า เช้าตรู่ 秦 (Qín ฉิน) แปลว่า รัฐฉิน 暮 (mù มู่) แปลว่า พลบค่ำ และ 楚 (Chǔ ฉู่) แปลว่า รัฐฉู่ เมื่อแปลรวมกันมีความหมายสื่อไปในด้านลบมากกว่า เช่น กลับกลอก เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เอาแน่นอนไม่ได้ หลงใจ เจ้าชู้ เป็นต้น ส่วนในนิทานสุภาษิตจีนนี้ จะเหมือนหรือต่างกันอย่างไรนั้น มีเรื่องเล่าว่า

ในยุคราชวงศ์โจวตะวันออก 东汉/東漢 (Dōng Hàn ตง ฮั่น) เป็นยุคแห่งการศึกสงครามยาวนานหลายร้อยปี เรียกว่ายุคจั้นกั๋วหรือยุครัฐศึก ในตอนแรกเริ่มของยุคจั้นแตกแยกเป็นรัฐเล็กรัฐน้อยนับไม่ถ้วน กาลเวลาผ่านไปจึงค่อยๆ หลอมรวมตัวกันขึ้นมาใหม่ จนสุดท้ายเหลือเพียงเจ็ดรัฐเท่านั้น นิทานของเราเกิดขึ้นในช่วงก่อนที่จะเหลือเจ็ดรัฐนี้พอดี ในเวลานั้นมีรัฐที่เข้มแข็งสองรัฐ รัฐหนึ่งอยู่ทางเหนือเรียกว่ารัฐฉิน 秦国/秦國 (Qín Guó ฉิน กั๋ว) รัฐหนึ่งอยู่ทางใต้ เรียกว่ารัฐฉู่ 楚国/楚國 (Chǔ Guó ฉู่ กั๋ว) ทั้งสองรัฐที่ยิ่งใหญ่ต่างรบกันมานับครั้งไม่ถ้วน และขยายอาณาบริเวณของรัฐไปไม่หยุดหย่อน ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เหล่ารัฐเล็กรัฐน้อยทั้งหลาย เพราะครั้นจะสู้ศึกก็สู้ไม่ไหว ครั้นจะไม่สู้ก็ต้องถูกสองรัฐนี้กลืนกินเป็นแน่แท้ เมื่ออยู่ในภาวะหลังพิงฝา แต่ก็หลายรัฐตัดสินใจสู้กับรัฐฉินหรือรัฐฉู่ แต่ก็เป็นไปตามคาด สุดท้ายรัฐเล็กเหล่านั้นก็ถูกตีแตก และถูกรบครองเบ็ดเสร็จ

ระหว่างนี้ มีรัฐเล็กๆ รัฐหนึ่งที่อยู่ระหว่างรัฐฉินและรัฐฉู่ ชื่อว่า รัฐปา 巴国/巴國 (Bā Guó ปา กั๋ว) เพื่อให้รัฐรอดพ้นจากทั้งสองรัฐใหญ่ เจ้าผู้ครองรัฐปาได้คิดอุบายอันแยบยลขึ้น เมื่อรัฐฉินยกทัพมาตี หรือส่งคนมาสังเวยการณ เจ้าเมืองก็จะสั่งให้ป้อมของของรัฐฉินทั่วทั้งเมือง สั่งให้ประชาชนใส่เสื้อผ้า และร้องรำทำเพลงแบบรัฐฉิน ทำให้กองทัพฉิน หรือผู้สังเวยการณ เข้าใจว่ารัฐนี้ยอมขึ้นต่อรัฐฉินแล้ว จึงเลิกทัพไป เมื่อยามรัฐฉู่ส่งกองทัพมา พวกเขา ก็ทำเช่นเดียวกัน โดยเปลี่ยนทุกอย่างเป็นแบบรัฐฉู่ ทำให้แคล้วคลาดจากภัยสงครามไปได้ แม้รัฐนี้จะเล็กมาก แต่ก็อยู่รอดพ้นภัยไปได้เป็นเวลานานด้วยกลยุทธ์อันชาญฉลาดนี้

โดยเฉพาะในยุคล่าอาณานิคม ประเทศเล็กหรือประเทศล้าหลังทั้งหลายล้วนตกเป็นอาณานิคมของพวกยุโรป หากยังมีหลายประเทศได้ดำเนินนโยบายด้วยกลยุทธ์เช่นนี้ จึงมีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่อยู่รอดได้ แม้กลยุทธ์แบบนี้จะผ่านมานับพันปี ดูเหมือนจะเก่า

ที่มาภาพ (<http://image.baidu.com/search>)

朝秦暮楚

และล้าสมัย แต่ในความจริงก็ยังทรงคุณค่าในตัวมัน ประเทศชาติจะอยู่รอดได้ ใ้ว่าจะอยู่ที่กำลังเพียงอย่างเดียว แต่สำคัญที่ผู้นำต้องชาญฉลาดและประชาชนสามัคคีกันเป็นหลัก ทว่าปัจจุบันกลยุทธ์นี้กลับกลายมาใช้ต่อว่าผู้คนที่สองจิตสองใจ ไม่ภักดี เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา หรือพวกเหยียบเรือสองแคมไปเสีย

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：行为经常变卦，反复无常。

成語比喻：行為經常變卦，反復無常。

Chéngyǔ bǐyù: xíngwéi jīngcháng biàn guà, fǎn fù wú cháng。

เฉิงยฺหวี่ ปี้ยฺหวี่: ลิงเหวย จิงฉาง เบี่ยน กว๋่า, ฟั้น ฟู่ อู่ ฉาง.

สุภาษิตเปรียบว่า พฤติกรรมเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ไม่มั่นคง

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

你已经和她结婚了，就不能再朝秦暮楚了，不然家庭就会分裂的。

你已經和她結婚了，就不能再朝秦暮楚了，不然家庭就會分裂的。

Nǐ yǐjīng hé tā jiéhūn le, jiù bùnéng zài zhāo qín mù chǔ le, bùrán jiātíng jiù huì fēnliè de。

หนี่ อี้จิง เหอ ทา เจียฮฺน เลอะ, จั้ว ปู้เหิงง ใจ้ จาว ฉิน มู่ ฉู่ เลอะ, ปู้หฺราน เจียถิง จั้ว หฺย เฟินเลี่ย เตอะ.

คุณแต่งงานกับเธอแล้ว ก็ไม่ควรหลายใจอีกแล้ว ไม่เช่นนั้นครอบครัวอาจแตกแยกได้

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง